

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

– kivonat –

2013. augusztus

Készítette az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízészlet-gazdálkodási és Víziközmű Osztálya

és az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2013. augusztus 7.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

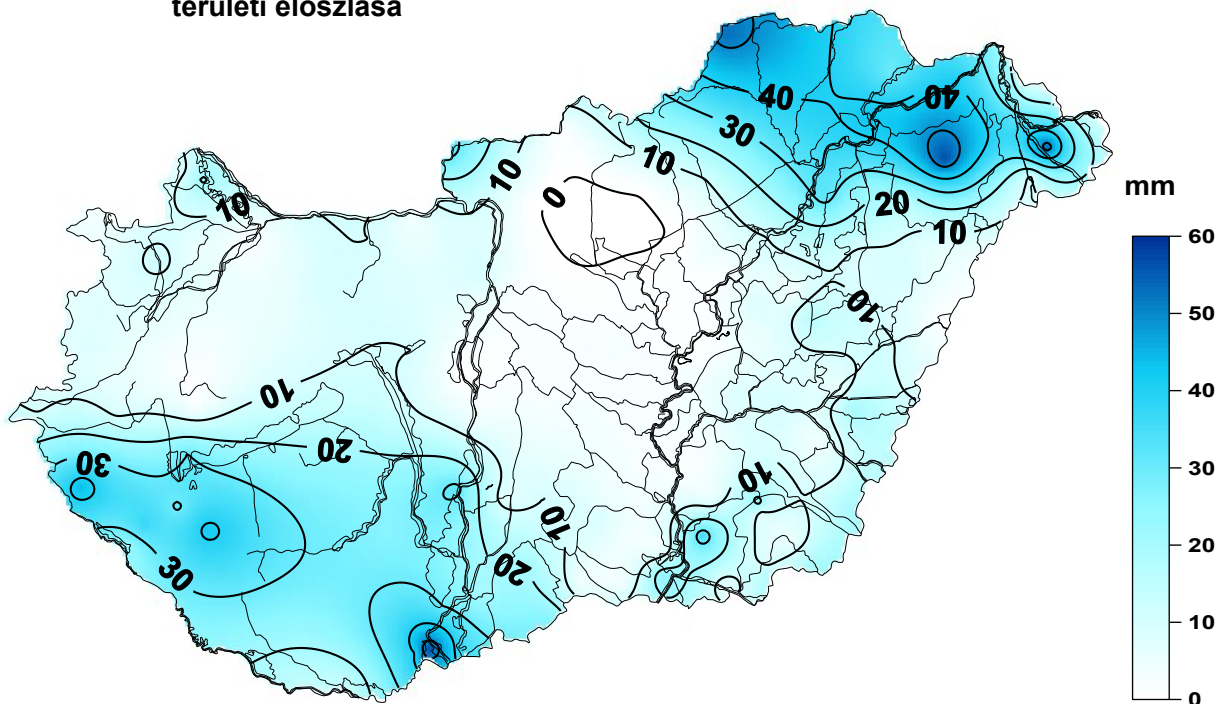
Csapadék

2013 júliusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 0 mm (Adony, Kompolt) és 57mm (Kölked, Nyíregyháza-Napkor) között alakult, az országos területi átlagérték 14 mm volt, ami 49 mm-rel (78%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) július havi átlagánál.

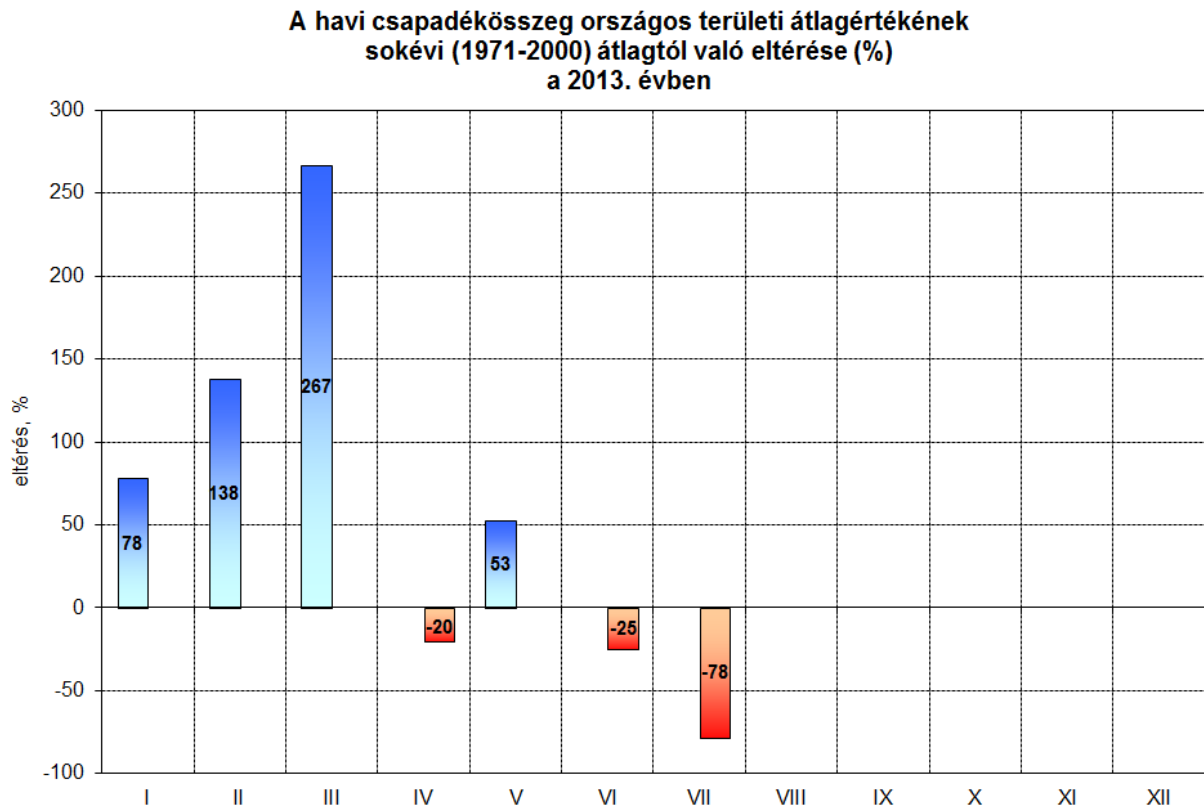
Júliusban az ország területén mindenütt az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadékhiány (60-87 mm) a Nyugat-Dunántúlon és a Mátrában fordult elő.

Országos áttekintésben a júliusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (87 mm) Szentgotthárd-Farkasfa állomáson fordult elő.

A 2013. július havi csapadékösszeg területi eloszlása

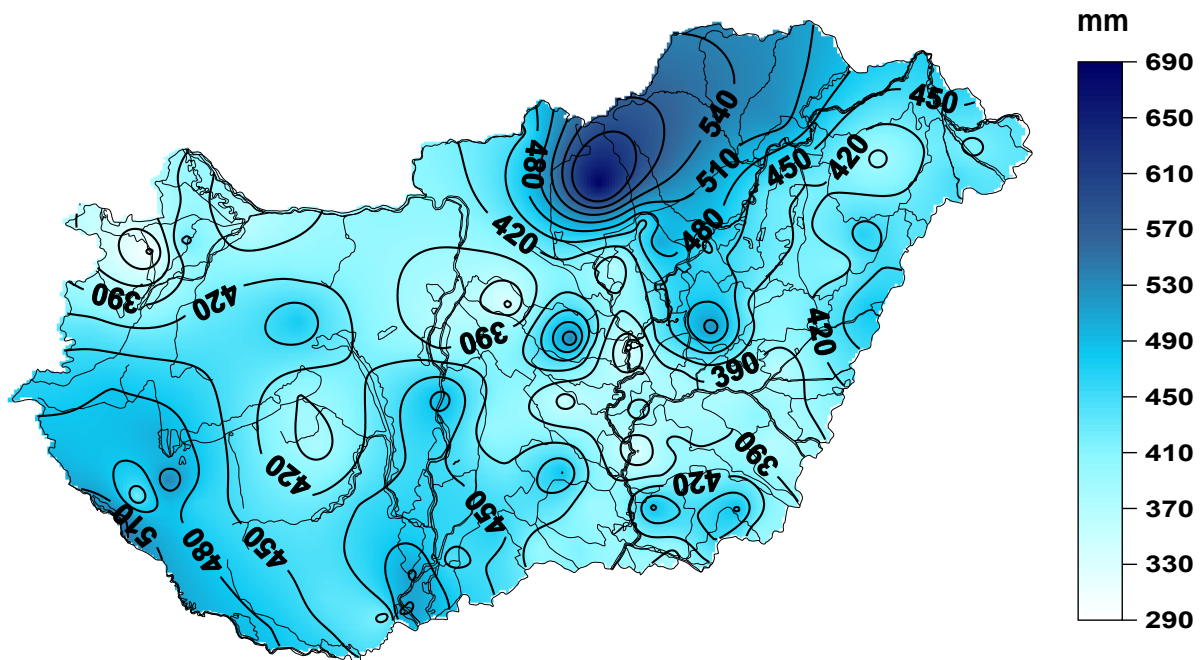

Az alábbi szövegközi ábrán a 2013. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

A 2013. január-július időszakban lehullott csapadék mennyisége 294 mm (Kapunár) és 690 mm (Kékestető) között alakult, az országos területi átlagérték 432 mm volt, ami az időszakos átlagnál 101 mm-rel (31%-kal) magasabb.

A 2013. január-július havi csapadékösszeg területi eloszlása

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb héthavi csapadéktöbblet (160-235 mm) a Mátrában és a Bükkben, valamint Cegléd és Kisújszállás térségében fordult elő. A január-július időszakban csak Kapuvár térségében jegyezték fel az átlagosnál kevesebb csapadékot.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb héthavi csapadéktöbblet (235 mm) Cegléd, a legnagyobb héthavi csapadékhiány (42 mm) Kapuvár állomáson fordult elő.

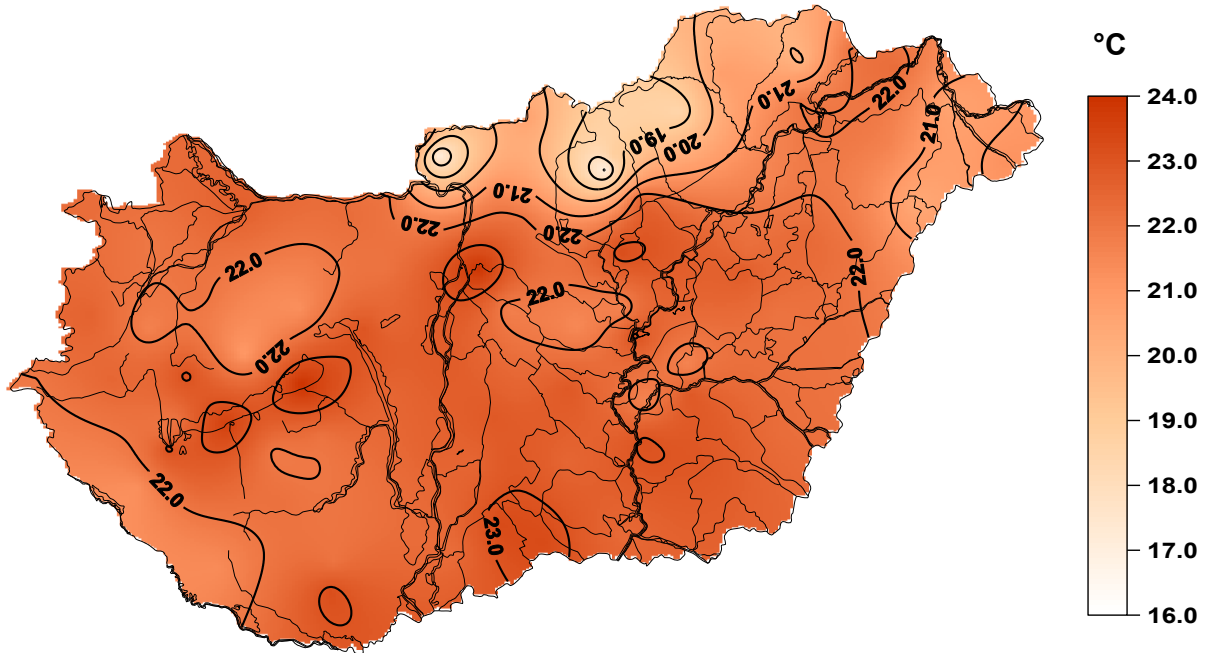
Léghőmérséklet

A július havi középhőmérséklet 16,9°C (Kékestető) és 24,0°C (Siófok) között alakult, az országos területi átlagérték 21,9°C volt, ami 1,6°C-kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta a júliusi átlagot.

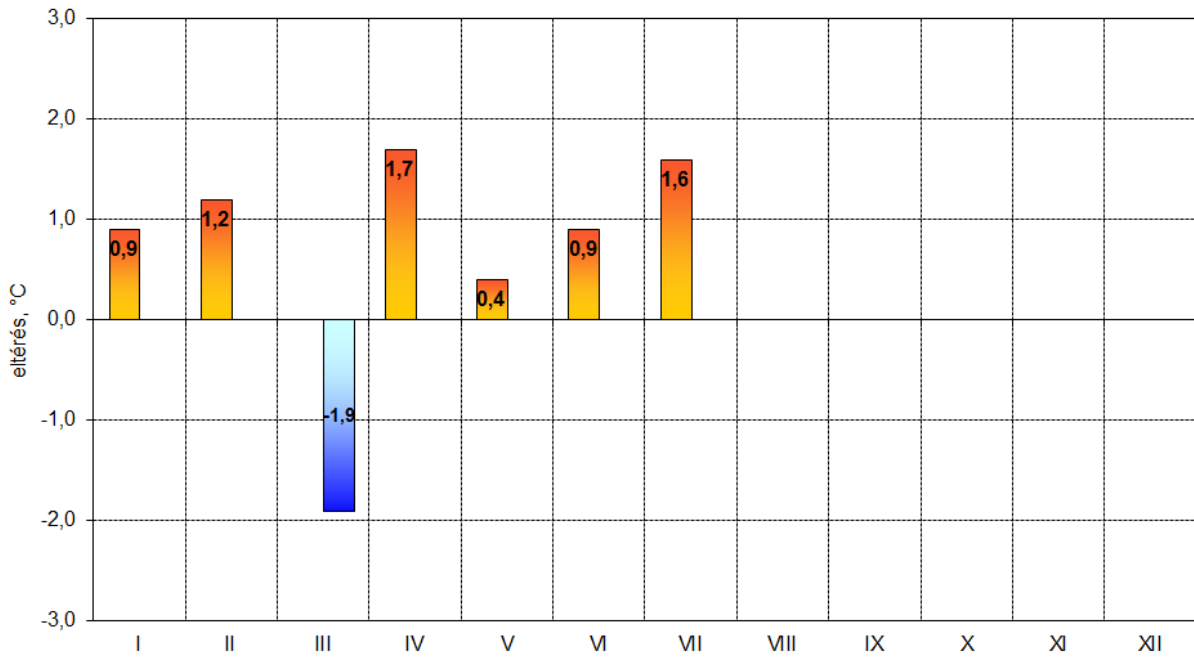
Országos áttekintésben az átlagos július havi középhőmérsékletéhez képest a legnagyobb eltérés (3,1°C) Sümeg állomáson fordult elő.

A 2013. július havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a havi középhőmérséklet – a sokévi átlaghoz viszonyított országos területi átlagértékei eltéréseinek – 2013. évi alakulását mutatjuk be.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2013. évben

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajtelítettségi adatok alapján végeztük el.

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma júliusban – síkvidékeken (a Nyírség területének kivételével) az átlagosnál szárazabb időjárás hatására – a június végi állapothoz képest számottevően csökkent. Július végén a 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát a síkvidékek területén általában a 25-35% közötti telítettségi értékek jellemezték, ennél magasabb nedvességtartalom (40-80% közötti telítettségi értékek) csak a Nyírségben fordult elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma síkvidékeinken júliusban az előző havi értékekhez képest csökkent. A legnagyobb mértékű nedvességtartalom-csökkenés – a Nyírség kivételével – a Tiszántúlon és az Északi-középhegység előterében jelentkezett. A nedvességtartalmat a 20-30% közötti telítettségi értékek jellemezték.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvesség-tartalma júliusban erőteljesen csökkent. A jellemző telítettségi értékek – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 35-55% között alakultak.

Talajvíz

Júniusban a síkvidéki területeken csökkent a talajvízszint. A legnagyobb, 50 cm-t meghaladó eltérések a Szigetközben, a Mosoni-sík északi peremterületén, a Dráva-menti síkság középső részén és kisebb körzetekben az Alföldön mutatkoztak. 25-50 cm közötti különbség a dunántúli síkvidékek jelentős részén, a Duna-menti síkságon és a Tiszántúl nyugati felén alakult ki. A Tiszántúl keleti felén, a Körös-Maros köze délkeleti felén, a Duna-Tisza köze jelentős részén, a Mezőföld északi részén és a Kisalföld déli részén 0-25 cm közötti eltérések voltak jellemzőek.

A talajvíztükör júliusban az 1971-2000 közötti időszak július havi területi átlagértékénél magasabban helyezkedett el a Tiszántúl jelentős részén, a Duna-Tisza köze keleti peremvidékén, a Mezőföld jelentős részén, a Dráva-menti síkság és a Kisalföld peremvidékén. 100-150 cm közötti eltérés csak a Tiszántúl néhány körzetében fordult elő. A Maros hordalékkúpján és a Dél-Tisza-völgy egyes körzeteiben 50-100 cm, máshol 50 cm-nél kisebb eltérések mutatkoztak.

Az elmúlt hónapban a viszonyítási időszaknál alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Kisalföld és a Duna-Tisza köze területének csaknem egészén, a Tiszántúl északkeleti részén és több kisebb részterületén, valamint a Dráva-menti síkság és a Mezőföld egyes körzeteiben. 200-300 cm, helyenként azt meghaladó eltérések továbbra is a Duna-Tisza köze északnyugati és délkeleti körzeteiben, illetve a déli országhatár mellett, valamint a Mátra előterében mutatkoztak. A Tiszántúlon, a Mezőföldön és a Kisalföldön kialakult süllyedések kisebbek voltak 50 cm-nél.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2013. július hónapban az 1971-2000. közötti időszak július havi területi átlagértékével közel azonos szinten helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2013 júliusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 75,79 millió m³ volt, ami 112,29 millió m³-rel (60%-kal) maradt el az előző havi mennyiségtől. A július havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán csupán a 12. Szekszárd-Bátai belvízrendszer területén fordult elő 20 ha-t érintő belvízelöntés.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2013 júliusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 26,09 millió m³-rel (23%-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2013. július 28-án kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint az augusztus az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál kissé szárazabb, a szeptember átlagos hőmérsékletű és az átlagosnál kissé szárazabb, az október az átlagosnál kissé hidegebb és átlagosan csapadékos lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
augusztus	19,2 – 21,1 (20,0)	40 – 70 (61)
szeptember	14,7 – 16,6 (15,6)	30 – 60 (51)
október	8,8 – 10,9 (10,2)	30 – 65 (46)

Az OMSZ 2013. augusztus 7-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napon mérsékeltén változó, nyári időjárás várható. Az időszak első harmadában folytatódik a száraz, kánikulai időjárás, amelynek egy nyugat felől érkező markáns hidegfront átvonulása vet véget, mintegy 10°C-os lehűléssel. A jövő hét első felében a napi középhőmérsékletek az időszakos átlag közelében várhatók, ezt követően ismét melegedés valószínű.

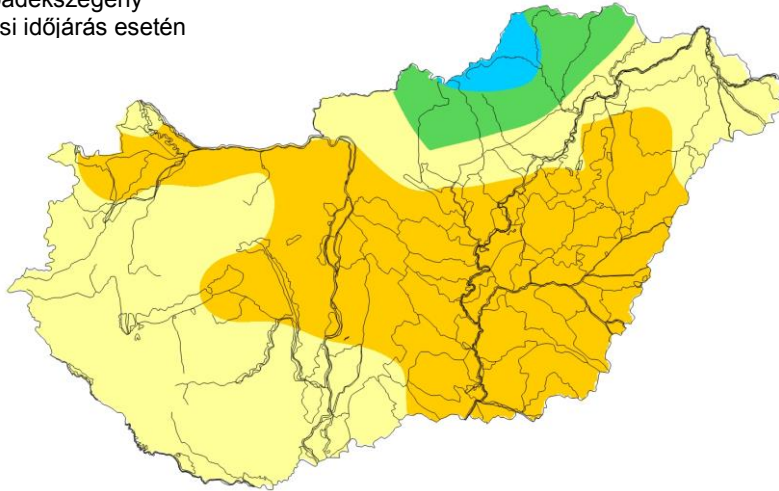
A hidegfront átvonulásakor többfelé várható csapadék, de ennek mennyisége területi átlagban valószínűleg nem haladja meg a 10 mm/nap értéket. Lokálisan, a zivatargócokban ennél lényegesen több csapadék is előfordulhat. A hidegfront átvonulása után a csapadékhajlam csökken, az időszak végéig számottevő mennyiség nem várható.

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2013. augusztusra előrejelzett értékei

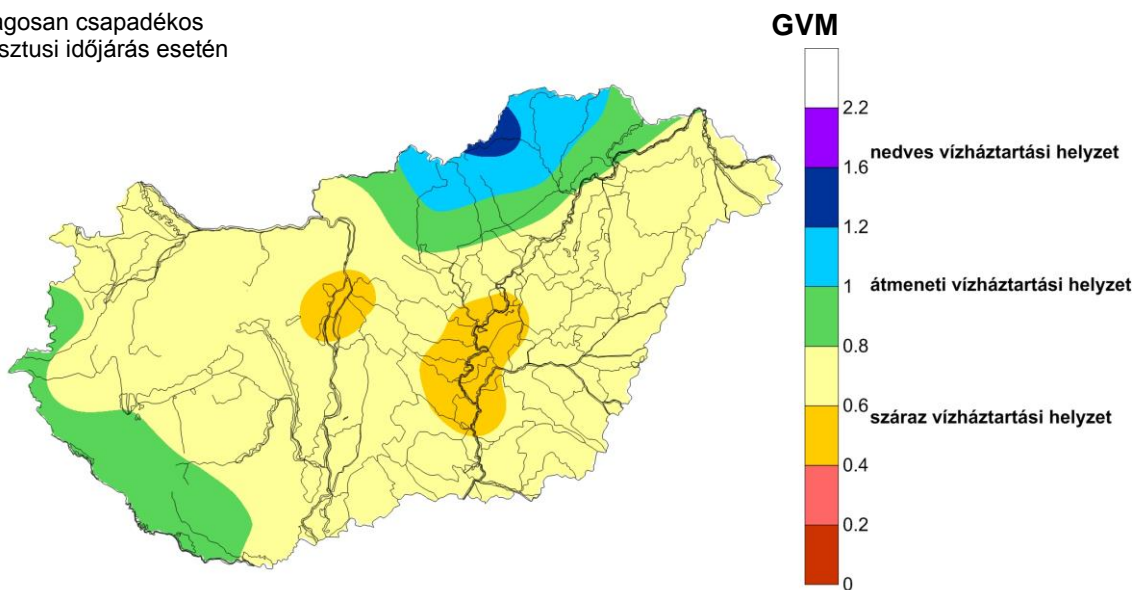
2013. július végén az egy évvel korábbi állapothoz képest nedvesebb vízháztartási állapot jellemezte a vízgyűjtő területeket.

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv alapján végzett számítások alapján meghatározott értékek alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható júniusi alakulását.

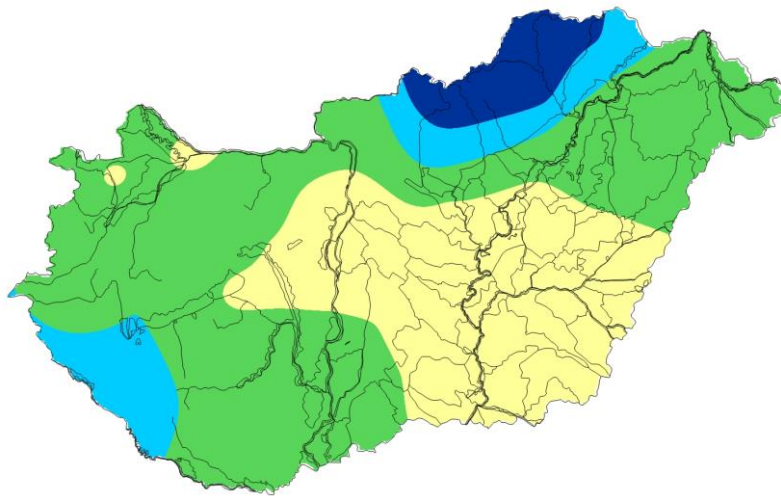
Csapadékszegény
augusztusi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos
augusztusi időjárás esetén

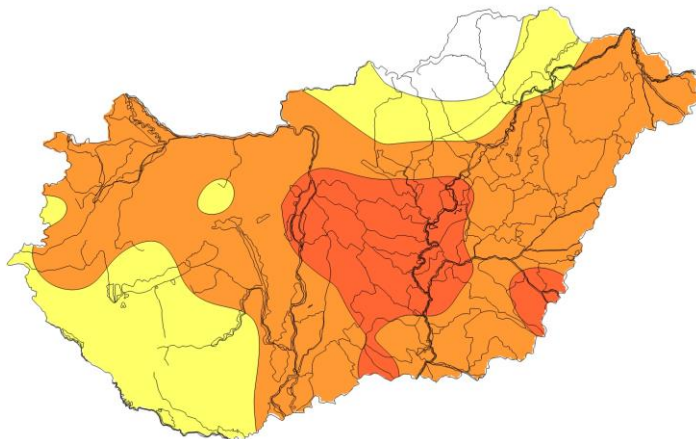
Az átlagosnál csapadékosabb
augusztusi időjárás esetén

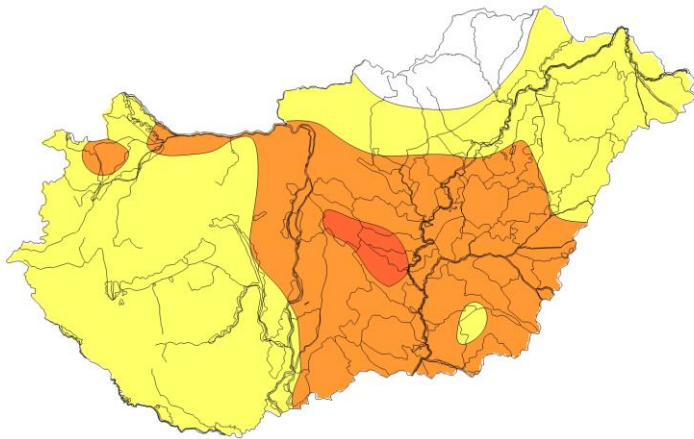
Aszály-előrejelzés

Az alábbi ábrákon az átlagosnál csapadékszegényebb, átlagosan csapadékos és az átlagosnál csapadékosabb időjárás feltételezése esetén szemléltetjük az idei aszály becsülhető mértékét és annak területi eloszlását.

Csapadékszegény további időjárás esetén

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

PAI (°C/100mm)

Az átlagosnál csapadékosabb további időjárás esetén

